סא: במה אשה פרק ששי שבת

כל שריפא שלשה בני אדם כאחד. גרלה לר"י דגרסינן כאחד והכי פירושו מדקתני כאחד אלמא משמע דבג' קמיעים מיירי ולעיל קתני כל שריפא ושנה ושילש משמע קמיע אחד ומשני דהכוא דלעיל לאמוויי קמיע והך לאמוויי גברא וה"ה אפילו לא נתרפאו יחד אלא הא דנקט כאחד לאשמעינן דבג' קמיעין מיירי ולאמוויי גברא:

תלתא קמיעין לג' גברי תלת תלת זימני. פירוש שכתב לחם אחד בג' איגרות וכל אחת הועילה לג' אנשים או לאחד שלש פעמים קשה לרשב"ם קמיע ג' היכי איתמחי הלא מיד כשנתרפא האדם שלישי בקמיע ג' [פעם א'] איתמחי גברא וכיון דאתמחי גברא ולמי שאותה האיגרת תועיל מכאן ואילך וי"ל כגון דשני קמיעין הללו ריפאו תלת זימני לתרי גברי וקמיע שלישי לחד מהנך תרי גברי תרי זימני והשתא מיימחו כבר תרי קמיעי וגברא וקמיע שלישי אכתי לא איתמחי ומזר וריפא קמיע שלישי אדם שלישי דהשתא נא בנת אחת המתאת גברא והמתאת קמיע:

תלת תלת זימני. הוה מלי למימר חד תלת זימני ואיכא חד זימנא אלא כעי למימר שיהיו שלשה קמיעין מומחין: **חד** קמיע לתלת גברי. גרלה לר"י דה"ה לחד גברא תלת זימני דולמי לגבי המתאת גברא הוא דמנעיא ליה בסמוך אי איתמחי בחד גברא מתלת קמיעי אבל לענין המתאת קמיע דעדיף לא קא מיבעיא ליה דפשיטא דתלינן בהמתאת קמיע ולא אמרינן מזליה דהאי גברא הוא דמקבל כתבא ואלא דנקט לתלתא גברי משום רגותא דאפילו הכי גברא לא איתמחי: **תלת** קמיע לחד גברא מאי. תימה תיפשוט ליה מדתני לעיל אחזו קמיע מומחה כל שריפא שלשה בני אדם ומוקמינן לה לאמוויי גברא משמע דוקא תלת גברי אבל חד גברא לא מדלא קתני כל שריפא אדם א' בג' קמיעין ובקונטרס פי' בפי' א' מיימחי גברא מיימחי קמיע שעשה אדם זה קמיע לשלשה אנשים דנעשה אדם זה מומחה שריפא שלשה אנשים והקמיע מומחה שריפא כתב זה ג' אנשים ולאלי פירושא נמי לא איימחי גברא אלא דוקא לאותו לחם וקשה לר"י לפירוש זה דהא אמרינן לקמן חד קמיע לתלתא גברי קמיע איתמחי ב)גברא לא איתמחי ויש לישב לשון הקונטרס דה"ק שעשה אדם זה לחם זה כשלשה איגרות לג' אנשים דנעשה אדם זה מומחה שריפא לג' אנשים והלחם מומחה שריפא לחם זה ג' אנשים וגם זה אין גרלה לר"י דאם בענין זה נמי קרוי חד קמיע לתלתא גברא הדרא קושיא לדוכתיה ואם הוא קרוי בענין זה תלתא קמיע לתלתא גברי חד חד זימנא הא אמרינן לקמן דגברא איתמחי ולא קמיע לכך גרלה לר"י כדפירש וכן פירוש אחר שפי' בקונטרס מיושב מן הרלשון: ז)**הא** לאמחוי קמ"ע. פירש בקונטרס דנעשה הקמיע לבדו מומחה ע"י אדם זה תימה דהוא עלמו פירש בסמוך גבי תלת תלת זימני דכל לחם שריפא ג' קמיעות הללו מומחים מיד כל אדם אע"פ שרולה לומר הקונטרס שרופא אחד כתבם מדפירש ואין לומר שמזל הרופא גרם וכן גרלה ולאלי עיקר דלא ע"י אדם זה לבד נעשה הקמיע מומחה אלא אף מיד כל אדם דהא אמרינן בסמוך תלתא קמיע לתלתא גברי תלת תלת זימני איתמחי גברא ואיתמחי קמיע ואלי תלתא קמיעי לתלתא גברי דקאמר דאיכי שרופא אחד עשאם דבענין אחר לא איתמחי גברא וא"כ אלי דקאמר נמי תלת תלת זימני איכי נמי כרופא אחד כמו ריפא וקאמר דאיתמחי קמיע והייגו ע"כ מיד כל אדם דאי מיד רופא זה הא בלאו הכי הוא מומחה בכל קמיעין שבעולם ומתה שפירש נמי גבי תלת תלת זימני כל לחם ריפא ג' פעמים ואפילו אדם אחד חזר בו מזה דפירש איתמחי קמיע ואין לומר מזל החולה גרם שמתרפא ע"י קמיעתא שהרי בשלשה אנשים הוחזק משמע דלא אמרינן איתמחי קמיע אלא ג"כ ריפא ג' אנשים:

איתמחי קמ"ע. פירש הקונטרס ואין לומר מזל הרופא גרם דאין הדבר תלוי במזל הרופא אלא בחכמתו משמע שרולה ליתן טעם אלמאי איתמחי קמיע במזל הרופא היה לנו לתלות שבכר הומחה שריפא ג' אנשים בג' מיני קמיעים ולא היה לנו לתלות בקמיע ולא ידע רשב"ם מה טעם נותן על זה דהא לא איתמחו שתר קמיעין של שתר חולאים אע"ג דהרופא איתמחי בכל קמיעין שבעולם ה"ג אלו ג' קמיעים נמי לתלות ברופא אלא צריך לתרץ כמו שפירשתי לעשון ר"י בענין שיבא המתאת קמיע והמתאת גברא בבת אחת: והתניא

בשיר. אגעדה: **מפני מראית העין.** דלא מיחזי כמאן דבעי ליה לרפואה אלא לתכשיט ולאו תכשיט הוא אלא מחמת דאגת חולי: **והתניא כל שריפא ג' בני אדם.** ולעיל קתני כל שריפא ושנה ושילש ואפילו אדם אחד: **הא לאמחויי גברא כו'.** הא דקתני ג' בני אדם משום דסתם ג' בני אדם שלשה מיני חלאים ואיירי בג' מיני קמיעין שאינן דומין זה לזה ולאמחויי גברא שנעשה מומחה בכל קמיעים שיעשה לעולם כדאמרינן בנ"ק (דף ג.) נגח שור ומחור וגמל נעשה מועד לכל אבל הקמיע אינו מומחה אם יכתוב רופא אחר אחד מהן: **ופא.** דקתני כל שריפא ושנה ושילש מיירי בחולי אחד וכתבו זה הלחם וריפא ג' פעמים או לאדם אחד או לשלשה ולאיתמחויי קמיעא מיירי דנעשה הקמיע לבדו מומחה על יד אדם זה או אם כתבום שלשה רופאים נעשה קמיע של לחם זה מומחה מיד כל אדם: **תלתא קמיעי.** ג' מיני לחם: **תלתא תלתא זימני.** כל לחם ריפא שלשה פעמים ואפילו אדם אחד: **איתמחי גברא.** בכל קמיעות לעולם שהרי הומחה בשלשה מיני קמיעים: **ואתמחי קמיע.** שלשה קמיעין הללו נעשים מומחים מיד כל אדם שהרי ריפא כל אחד ג"פ. ואין לומר מזל הרופא גורם דאין הדבר תלוי במזל הרופא אלא בחכמתו ואין לומר נמי (ב) החולה גרם שמתרפא על ידי קמיעין שהרי בשלשה אנשים הומחק: **קמיעא לא איתמחי.** לבא מיד רופא אחר: **חד קמיע לתלתא גברי.** לחולי אחד: **קמיעא איתמחי.** מיד כל אדם: **גברא לא איתמחי.** לקמיע אחר שאינו של לחם [זה] ושל חולי זה: **תלתא קמיעי.** של שלש מיני חולי: **קמיעא ודאי לא איתמחי.** מיד אדם אחר שהרי לא ריפא אלא פעם אחת: **מוליה דהאי גברא.** מלאכו של חולה זה דמקבל קמיעא. וא"ת ממתני' דלעיל שמעינן לה דקתני כל שריפא ושנה ושילש דמשמע לאדם אחד ואוקימנא לאיתמחי קמיעא ולא אמרינן מזליה הוא לא דמי התם חד קמיעא הוא וליכא למיתלייה במזלא דגברא אלא בקמיע הני ודאי בגברא תלוי או ברופא או במתרפא הלכך מיבעיא לן במאי ניתליה: **לאגוליכו.** בשבת ט"לאחר ז)המעורבת בשאר כתבי הקדש: **הברכות.** שתקנו חכמים כגון תשעה של ר"ה שים בהן מלכיות וזכרונות ושופרות: **מעניגות.** מפרשיות הרבה שכותבין בהן את מקראות של רפואה: **היה כתוב.** שם: **יגודו.** יקון מקום הסם ויגמזו: סתם בית הכסא שלהן בשדות: **שים בו סכנה.** לי שקיל ליה מיניה דשרי למיעל בהן לבית הכסא משום פקוח נפש: **אף על גב דנקיט ליה בידיה.** תכשיטו הוא הלכך לי נמי מייתי ליה ד' אמות בידים לא מיחייב: שלא

עין משפט נר מצוה

לח א מי' ומתני שם מיש"ב ל"ח מ' מ' שא פסיק סה: **לט** ב מי' פ"ו מהלי יסודי התורה הלכה ו סמג לאוין ג:

מוסף רש"י

הברכות. תשעה ברכות שתקנו חכמים כגון ר"ה ושאר ברכות (לקמן קמו:). ומעניגות הרבה. מפרשיות שהיו מתכנין בקמיעין בסוקים ללחש, כגון כל הסתלה, וכגון לא תירא מפחד לילה (שם), ונשרפים במקומן. אם נפלה דליקה בשבת (שם).

תוס' ישנים

א) ק"ק דאמרי לא מצמחת שיתמחי בקמיע הג' אמ"ל דגברא אתמחי אפילו בג' קמיעין לחד גברא ומיהי קאמר פשיטא לי דמשמע נמי דקאי אקמיע שלישית מדקאמר תלת זימני משמע דהומחו שלשתן ר"ל אמ"ג דסבר אתמחי גברא כי ריפא כל אחד ג"פ יש לנו לתלות גם בקמיע דעדיף כל מה שאנו יכולין לאיתמחי קמיע ולא גברא כגון שכתב זה ריפא תלתא זימנא חד גברא ואתמחי גברא ולא קמיע כגון שריפא בג' אגרות לג' אנשים:

ב) גברא לא איתמחי ולאלי פי' הייגו דלא איתמחי אפילו לחם זה כל"ל:

מסורת הש"ס

ז) לקמן קנו: וש"נ. **2)** ערכין ו. [תמ' סופרים פ"ה ה"ג]. **3)** [נרי' בערוך יגודו]. **4)** לאלר שאינה מעורבת בל"ל וכ"ה ברש"י שבלשם. **5)** ועי' בערוך יגוד כמ"ש פי' יגוד אותו נמגדה. רש"ל. **6)** שיך לעיל קדם ד"ה תלתא.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואיתמחי כו' עמי מזל החולה גרם:

גליון הש"ם

רש"י ד"ה לאצולינהו בשבת לחצי המעורבת. עי' לקמן קנו ע"א ברש"י ד"ה מלילן אותן ולי"ע:

רבינו חננאל

(וכבר)אנא איהוי קמיע מומחה כל שריפא ג' בני אדם כאחד. בני רב פפא תלתא גוזני קמיע ריפאו לאחד ג' מיני חלאים, כל קמיע ריפא חולי מאי, קמיעא ודאי לא אתמחאי גברא מאי, מי אמרינן הא מסי ליה ג' זמני, או דלמא מזליה דהאי גברא דמקבל קמיעא (ולא אתמחי לא גברא ולא קמיעא), ועלתה בתיקו. (ולא אתמחי לא גברא ולא קמיעא). ירושלמי נאמן אדם לומר קמיעא זו ריפאתי בו ב' ג' פעמים. קמיעין יש בהן משום קדושה ואסור למיעל בהו לבית הכסא או לא, לענין לא קא מיבעי לן דלא גרעי הקמיעין מן הכלים שאם היה שם כתוב עליהן תנינן הרי זה יגוד ריגנו. (כיון קא מיבעיא לן למיעל בהו לבהכ"ס.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com